

Administration Vest

Sjællandsgade 6

7430 Ikast

Att.: Dorthe Overgaard Christensen

24. januar 2025

Dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til græsning på overdrev, Skovbakken 6B, 8766 Nørre Snede

Vej og Park, Ikast-Brande kommune har søgt Naturgruppen, Ikast-Brande kommune om dispensation til at igangsætte græsning på arealet Skovbakken 6B, 8766 Nørre Snede matr. nr. 1e Nr.Snede By, Nr. Snede. Ifølge § 3 i *naturbeskyttelsesloven*¹ må der ikke foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper. Det ansøgte kræver derfor dispensation fra *naturbeskyttelseslovens* § 3, stk. 2.

Placering af hegnslinje til etablering af græsning fremgår af nedenstående kortudsnit 1.

Kortudsnit 1: Etablering af hegnslinje er markeret med sort. Der indsættes 3 klaplåger, placering er markeret med rødt. Overdrev beskyttet efter Naturbeskyttelsesloven er markeret med gul skravering

¹ Lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022 (med senere ændringer)

Miljø og Byggeri
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599603390

Sagsbehandler:
Nynne Camilla Hartung
Skals
E-mail:
nynskal@ikast-
brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603393
Sagsnr.:
01.05.11-P20-1-24

Kommunens afgørelse

Ikast-Brande Kommune giver dispensation til at etablere græsning på et overdrev omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3.

Dispensationen er givet på følgende vilkår:

1. Anlægsarbejdet skal ske på en sådan måde, at varige spor i naturtypen undgås. Det kan f.eks. ske ved brug af køreplader.
2. De eksisterende adgangsveje skal anvendes
3. Træer, kvas mv. må ikke opbevares på arealer registeret som beskyttet natur, men skal fjernes fra de beskyttede naturarealer umiddelbart efter rydningen.
4. Afgræsning skal foretages med et efter forholdene afpasset græsningstryk, således at overgræsning undgås og plantedækket opretholdes.
5. Der må tilskudsfodres i nødvendigt omfang i det sene efterår og i vintermånederne i tilfælde af manglende eller dårlig foderkvalitet på markerne for at dyrene kan opretholde en dyrevelfærdsmæssig forsvarlig foderstand. Dog må der gives mineraltilskud hele året.
6. Tilskudsfoderet skal så vidt muligt være stråfoder med en langsom fordøjelighed.
7. En foderplads, i tilfælde af behov for tilskudsfodring, skal placeres uden for områder, som er beskyttet efter § 3 i *naturbeskyttelsesloven*

Hver desuden opmærksom på at ifølge Artsfredningsbekendtgørelsen bestemmelser om beskyttelse af redde træer:

- Kolonirugende fugles redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar-31. juli.
- Rovfugles og uglers redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar-31. august, jf. dog stk. 3.
- Ørnes, sort storks og rød glentes redetræer må ikke fældes.
- Hule træer og træer med spættehuller må ikke fældes i perioden 1. november-31. august.

Der ud over må træer, der indeholder flagermus ikke fældes, men skal blive stående.

Afgørelsens baggrund og gyldighed

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jf. § 3, stk. 2 i *naturbeskyttelsesloven*.

Den er givet på baggrund af en mundtlig ansøgning. Det er en forudsætning, at det ansøgte udføres som beskrevet i denne afgørelse.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, og der ikke er modtaget klager. Eventuel klage har opsættende virkning på dispensationen, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. *naturbeskyttelseslovens* § 87, stk. 7.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, får du omgående besked. Hvis du ikke inden 1 uge efter klagefristens udløb har modtaget besked om, at der er kommet klager, kan dispensationen udnyttes.

En dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Når projektet er gennemført, bedes du meddele det til kommunen på e-mail: nynskal@ikast-brande.dk eller tlf. 99603393

Ansøgning

Projektet omhandler etablering af græsning og hegnssætning på et overdrev ejet af Ikast-Brande kommune. Arealet ønskes heget og græsset med kvæg eller evt. heste for at modvirke tilgroning.

Størstedelen af arealet er beskyttet som overdrev i henhold til naturbeskyttelsesloven. Den sydligste del af det beskyttede overdrev er afgrænset af et beskyttet jorddige og der er 2 fredede fortidsminder på arealet. Det ene fortidsminde er beliggende nord for indhegningen og det andet fortidsminde er beliggende i den sydlige ende af overdrevet inde i indhegningen (se kortudsnit 2). Det sydlige fortidsminde frahegnes græsningen med et hegn placeret 2 m fra fortidsmindets fod.

Kortudsnit 2: Den stiplede røde linje markerer det beskyttede dige og de lyserøde cirkler markerer de fredede fortidsminder

Der går eksisterende stier igennem arealet. Stierne, der går i udkanten af området, vil blive holdt ude af indhegningen, så arealet stadig kan bruges til gennemgang uden at komme ind i indhegningen. Der vil være en del af stierne, som fremadrettet vil løbe inden for indhegningen. Der vil blive placeret klaplåger flere steder, så det stadig er muligt at gå ind og ud af indhegningen for at benytte disse stier (se kortudsnit 3). Indhegningen vil blive på ca. 4 ha, og der vil kunne gå i størrelsesordenen fire kreaturer på arealet fra tidligt forår til sent efterår. Bevoksningen omkring hegnslinjen vil blive holdt nede en gang årligt.

Kortudsnit 3: Rød linje markerer den omtrentlige placering af hegnslinjen. Det lysegult skraverede område er beskyttet overdrev. Gul trekant markerer klaplåger.

Lovgrundlag

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter et generelt forbud mod at foretage ændringer i tilstanden af de beskyttede naturområder. Kommunen kan ifølge *naturbeskyttelseslovens* § 65, stk. 2 meddele dispensation til tilstandsændringer i beskyttede naturområder. Der dispenseres som udgangspunkt kun til forhold, der forbedrer eller understøtter naturtypen.

Myndighedshabilitet

Vej og Park i Ikast-Brande kommune har søgt Naturgruppen i Ikast-Brande kommune om dispensation til at igangsætte græsning på et overdrev på et kommunalt ejet areal. Kommunen har forholdt sig til myndighedsinhabilitet i denne sag. Det er naturgruppen i Ikast-Brande kommune, der er myndighed på sager om dispensation fra § 3 i *naturbeskyttelsesloven*. Ikast-Brande kommune vurderer, at det ansøgte ligger inden for, hvad der normalt vil blive givet dispensation til ifølge § 3 vejledningen samt klagenævnspraksis. Det vurderes derfor, at der ikke er tale om myn-

dighedsinhabilitet, når der gives dispensation til at igangsætte græsning, samt hegning og det derfor ikke er nødvendigt at lade sagen behandle i en anden del af kommunen eller at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller fra et privat organ om sagens løsning.

Kommunens vurdering

Afgørelsen om dispensation er truffet på baggrund af følgende oplysninger og vurderinger:

Besigtigelse

Ikast-Brande Kommune har besigtiget arealet den 15. august 2024. Formålet med besigtigelsen var at vurdere floraen og naturtilstanden på de arealer, som vil blive berørt ved etableringen.

Besigtigelsen viste, at arealet i dag er præget af tilgroning med både invasive og hjemmehørende arter, herunder brombær, tjørn, glansbladet hæg, gyvel og japansk pileurt. Arealet indeholder stadig værdifulde botaniske arter, som eksempelvis liden klokke, hvid okseøj, tjærenellike, håret høgeurt og hedelyng, som græsning vil være med til at fremme. Arealet vil have gavn af græsning for at bevare naturtypen og modvirke tilgroning.

Der går et beskyttet jorddige igennem den sydlige ende af arealet. Diget er et jorddige, der er bevokset med buske og træer. Jorddiget vurderes ikke at blive beskadiget af et græsningstryk på ca. 4 kreaturer, da det er en mindre forhøjning med tæt lav bevoksning på hele diget og udbredte store træer og buske, der holder på diget.

Der går flere stier igennem og omkring arealet. Arealet bliver i dag brugt til at lufte hunde, som "gennemgangsareal" og til at gå tur i. Det vil efter hegnssætning og græsning stadig være muligt at benytte stierne både udenom arealet eller at kunne gå ind på og igennem arealet.

Kommuneplanen

Arealet er i kommuneplanen for Ikast-Brande Kommune (2021-2033) udpeget som naturområde med særlige naturbeskyttelsesinteresser. Disse områder skal bevares og søges udvidet samt sikres et mangfoldigt og varieret naturligt plante- og dyreliv.

Arealet er endvidere i kommuneplanen for Ikast-Brande Kommune (2021-2033) udpeget som en spredningsvej for dyr og planter. I de områder, der er udpeget som spredningsveje for dyr og planter, må en ændret anvendelse af arealerne som eksempelvis nyt byggeri og tekniske anlæg ikke i væsentlig grad forringe spredningsmulighederne for dyr og planter, og i områderne skal dyr og planter bevægelsesveje styrkes.

Natura 2000-områder

Det ansøgte udføres udenfor Natura 2000-områderne. Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde nr. 235 - Holtum Ådal øvre del. Habitatområdet ligger ca. 2 km vest for det ansøgte projekts placering.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at projektet ikke i sig selv – eller i forbindelse med andre planer og projekter – vil kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt, og ikke vil være en hindring for, at målsætningerne for Natura 2000-områders tilstande nås og opretholdes.

Ikast-Brande Kommune har lavet ovenstående vurdering på følgende baggrund:

- Projektet har et begrænset omfang, da der er tale om græsning på et mindre overdrev i Nørre Snede by
- Virkningen af projektet er meget lokal, da det er begrænset til overdrevet
- Habitatområdet har ingen hydrologisk eller økologisk sammenhæng er til det ansøgte
- Afstanden til habitatområdet fra det berørte område er 2 km og er dermed forholdsvis stor.
- Projektet vil ikke påvirke habitatområdet eller de udpegede naturtyper eller arter negativt, da græsning er med til at fremme naturtypen

Bilag IV-arter

Af bilag IV til EU-habitatdirektivet fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har undersøgt forekomsten af bilag IV-arter i Danmark i et kvadratnet på 10 x 10 kilometer. I hvert kvadrat registreres tilstedeværelse eller fravær af arten. I DCE's kvadratnet, som omfatter det ansøgte, er der fundet følgende bilag IV arter: Brun-flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og ulv. Der er desuden fundet stor vandsalamander ca. 450 m fra arealet.

Ikast-Brande Kommune har ikke detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i projektområdet. De arter, som vurderes at kunne forekomme i det konkrete område brun-flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, spidssnudet frø, stor vandsalamander og markfirben. De øvrige arter vurderes ikke at kunne have yngle- eller rasteområder på eller ved arealet da, arealet er tørt og ligger meget bynært. Nedenfor er de førstnævnte arter gennemgået.

Flagermus: Flagermus forekommer i og omkring projektområdet. Flagermus yngler enten i bygninger eller hulheder i træer. Da projektet ikke påvirker bygninger eller træer af en størrelse, der egnede for flagermus,

vurderes projektet ikke at påvirke yngle- eller rasteområder for flagermus. Der fjernes muligvis mindre træer i hegnslinjen, der er for små til at indeholde egnede rasteområder for flagermus.

Spidssnudet frø: Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. De mest typiske ynglesteder er vandhuller på afgræssede enge og i moser. Spidssnudet frø trives bedst, hvor der er sammenhængende naturområder, således at arten kan bevæge sig gennem egnet vegetation fra det ene sted til det andet. Foruden enge kan det være fugtige heder, græsmarker og fugtige løvskove. Rasteområderne findes i de nævnte landbiotoper og især i fugtige områder. Det er vigtigt for god ynglesucces, at der er egnede fourageringsområder tæt ved vandhullet, og det krav er bedst opfyldt i moser og enge.

Afstanden fra ynglevandhullet til de voksnes opholdssteder kan være op til 1 km eller mere, men oftest er det få hundrede meter eller endnu kortere. Nogle få frøer overvintrer i vandhullet, men langt de fleste overvintrer på land. Der ligger flere søer indenfor 250-350 m fra arealet.

Det kan ikke udelukkes, at spidssnudet frø benytter arealet til overvintring eller fouragering. Projektet vil ikke påvirke yngle- og rasteområder for spidssnudet frø negativt. Det ansøgte vil forbedre naturtilstanden på arealet og dermed mulighederne for fødesøgning.

Markfirben: Markfirben kan potentielt forekomme i eller omkring projektområdet. Arten er knyttet til tørre sydvendte skrånninger med løs sandet jord og sparsom lav bevoksning og spredte små buske samt solepladser som kvasbunker og væltede stammer. Arten har en aktionsradius på ca. 150 meter, men kan ved spredning tilbagelægge ca. 3 km. Der er ingen kendte bestande i nærområdet. Ikast-Brande Kommune vurderer, at arealet ikke for nuværende er yngle- og/eller rasteområde for markfirben, da arealet er under tilgroning og mangler arealer med lav bevoksning. Projektet vil kunne skabe yngle- og/eller rasteområder, da græsningen fremmer arealer med lav bevoksning.

Stor vandsalamander: Stor vandsalamander er på offentligt tilgængelig database observeret ca. 450 m fra projektområdet og kan potentielt forekomme i/omkring projektområdet. Arten er knyttet til lysåbne småsøer uden fisk, samt større eller mindre vådområder. I modsætning til næsten alle andre paddearter, opholder en stor del af de nyforvandlede salamandre sig i lange perioder i vandhullerne, mens nogle opholder sig på land, hvor også de voksne findes igennem dele af året. Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter, men enkelte individer kan vandre op mod 1 km.

De foretrukne rasteområder på land er især i skovområder, under stammer med råddent træ, sten, døde blade og i musehuller. Dyrene foretrækker rasteområder i levende hegn frem for fx afgræssede områder.

Overvintring sker under frostfri forhold normalt på land, men kan også ske på bunden af ynglevandhullerne. Rundt langs kanten af arealet og i områder omkring er flere større træer og bevoksninger, som vurderes at kunne fungere som rasteområde. Projektet påvirker ikke anden bevoksning end omkring hegnslinjen. Arealerne omkring vil stadig kunne benyttes som rasteområde. Projektet vurderes samlet set ikke at påvirke yngle- eller rasteområder negativt eller den økologiske funktionalitet af arealerne, da projektet ikke påvirker nærliggende søer eller fugtige område eller den eksisterende bevoksning udenom arealerne.

Sammenfattende vurderer Ikast-Brande Kommune:

- at etablering af græsning på overdrevet ikke vil påvirke bilag IV-arter negativt
- at der i forbindelse med det ansøgte ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at gennemførelse af det ansøgte samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i Habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Konklusion

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte kræver dispensation fra *naturbeskyttelseslovens* § 3. Dette begrundes med, at der efter kommunens vurdering ikke er tale om et underordnet forhold, samt at det ansøgte vurderes at medføre ændringer i overdrevets tilstand.

Det er Ikast-Brande kommunes vurdering, at overdrevet vil have gavn af græsning. Tilbagevendende årlig græsning vil medvirke til at pleje arealet og fastholde det som naturtypen overdrev. Overdrev har brug for kontinuerlig pleje for at fastholde en god naturværdi og for ikke at gro til med træer og buske.

Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at der bør meddeles dispensation til græsning på overdrev.

Ikast-Brande Kommune har i afgørelsen lagt vægt på:

- At det ansøgte er i overensstemmelse med *naturbeskyttelseslovens* formål, da det ansøgte beskytter naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder
- At det ansøgte har en naturforbedrende funktion, da græsning vil modvirke tilgroning og medvirke til at bevare naturtypen overdrev
- At det ansøgte er i overensstemmelse med Kommuneplanen (2021-2033), da det bevarer arealet som naturområde, samt spredningsvej for dyr og planter

- At det ansøgte giver befolkningen fortsat adgang til at færdes og opholde sig i naturen

Det er altid lodsejerens ansvar, at der ikke sker indgreb i beskyttede områder.

Der gøres opmærksom på, at overdrevet også fremover er omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3. Fremtidige ændringer af overdrevets tilstand må derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Andre tilladelser

Kommunens dispensation fra *naturbeskyttelsesloven* fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres af anden lovgivning.

Klagevejledning

Dispensationen efter *naturbeskyttelsesloven* kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber fire uger efter modtagelsen af dette brev, det vil sige **senest den 21. februar 2025.**

En eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klager skal indsende sin klage via Klageportalen, som findes på www.naevneneshus.dk, www.borger.dk og www.virk.dk. Klager skal i den forbindelse logge på – typisk ved brug af NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Ikast-Brande Kommune og anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Yderligere oplysninger om klage reglerne kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside <https://mfkn.naevneneshus.dk>, hvorfra der også er link til Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager indsender en begrundet anmodning herom til Ikast-Brande Kommune. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Ved indsendelse af en klage skal klager indbetale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller – i forbindelse med klage – af Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du har spørgsmål til dette brev, er du velkommen til at kontakte mig på mail nynskal@ikast-brande.dk eller tlf. 99603393.

Med venlig hilsen

Nynne Camilla Hartung Skals
Natur

Kopi sendt til:

- Miljøstyrelsen, e-mail: mst@mst.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ikast-Brande, e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ikast-Brande, e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midt-/Vestjylland, e-mail: Ikast-brande@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, e-mail: lokalraad@friluftsraadet.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, e-mail: miljo@kano-kajak.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, e-mail: dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Ikast-Brande
Kommune

- Danmarks Sportsfiskerforbund, Vestjylland, e-mail: vestjylland@sportfiskerforbundet.dk
- Museum Midtjylland, e-mail: vjp@museummidtjylland.dk
- Dansk Forening for Rosport, e-mail: dffr@roning.dk
- Danmarks Jægerforbund, e-mail: sager@jaegerne.dk